

6.3.2023

Ruokavirasto / Kirjaamo
PL 200
00027 RUOKAVIRASTO

LAUSUNTO RUOKAVIRASTOLLE

Ravitsemus- ja terveystieteiden päivitys 621/04.02.00.01/2023

Ruokavirasto on pyytänyt laatimaansa uuteen Ravitsemus- ja terveystieteiden oppaaseen (621/04.02.00.01/2023) lausuntoja elintarvikealan toimijoilta sekä muilta sidosryhmiltä. Koska Intialaisessa luonnonlääketieteessä ja terveystieteissä Ayurvedassa käytetään laajasti ravintolisiä ja elintarvikkeiksi luokiteltavia yrttivalmisteita terveyden ylläpitämisen tukena, liittyy Ruokaviraston ehdottamat rajoitukset oleellisesti Ayurvedan harjoittamiseen.

Sana Ayurveda on yhdyssana, joka koostuu kahdesta sanasta: Ayus, joka tarkoittaa elämää, sekä veda, joka tarkoittaa tietoa. Aivan samaan tapaan kuin sana biologia, jossa sana bios tarkoittaa elämää ja logos tarkoittaa logiikkaa, tietoa tai tiedettä - ja keskittyy elävän luonnon tutkimiseen, myös ayurveda keskittyy elämän tutkimiseen. Sanan ayurveda alkuperä on tietävästi yli 7000 vuotta vanha ja Ayurveda kuuluu isona osana myös Intialaiseen kulttuuriin.[tähän vielä jotakin]

Vaatimukset

Suomen Ayurvedayhdistys vaatii, että ilmaus "ayurveda" on poistettava ravitsemus- ja terveystieteiden oppaasta luonnoksesta.

Perustelut

1. Ruokavirasto pyrkii nyt laajentamaan valtaansa terveystieteiden valvonnasta myös kirjoihin, lehtiin ja muihin julkaisuihin, mikä on ongelmallista sananvapauden kannalta. Oppaassa esitetyt linjaukset kirjojen ja lehtien lisäämiseksi väiteasetuksen soveltamisalaan on tulkittavaksi perusoikeuksiin kuuluvan sananvapauden rajoittamiseksi ja siten sensuuriksi. Tällainen ei ole Ayurvedayhdistyksen näkemyksen mukaan asiallista, ja se on suoraan ristiriidassa Suomen perustuslain toisen luvun 12. pykälän kanssa. Ruokaviraston vallan ulottaminen kirjojen ja lehtien julkaisuun on osoitus Ruokaviraston virkamiesten pyrkimyksestä Orwellilaisen valvonta- ja sensuuriyhteiskuntaan.

2. Ruokavirasto pyrkii kieltämään elintarvikealan toimijoita informoimasta terveydenhuollon ammattilaisia (proviisoreja, farmaseutteja, lääkäreitä, sairaanhoitajia, terveydenhoitajia jne) ravintolisiin liittyvistä tieteellisistä tutkimustuloksista pyrkimällä ulottamaan sensuurivaltansa uutiskirjeisiin ja koulutusmateriaaleihin. Samalla Ruokaviraston sensuuripyrkimyksellä pyritään estämään luontaishoitoalan koulutustahojen informoimista alan koulutuksiin osallistuvia ravintolisten terveyshyödyistä. Tällainen tiedonvälityksen rajoittamiskyky on tulkittavissa perustuslain 2. luvun 12. pykälän vastaiseksi mielipiteenvapauden rajoittamiseksi ja siten oikeusvaltioon sopimattomaksi, valtiovallan harjoittamaksi sensuuriksi.

6.3.2023

3. Ruokavirasto pyrkii oppaassaan laajentamaan tulkintansa terveystietämistä koskemaan erilaisia ruokavalioita. Ruokavirasto haluaa kieltää mm. termit “keto” (jolla viitataan ketogeeniseen ruokavalioon) sekä termin “ayurveda”, jolla viitataan ayurvediseen ruokavalioon ja -lääketieteeseen. Mikäli tällainen linjaus saatetaan voimaan, tulee Ruokavirasto kieltämään seuraavaksi myös termit “paleo”, “vegaaninen”, “makrobiottinen”, “lakto-vegetaarinen”, “halal”, “kosher”, “luomu”, “gluteeniton”.

Seuraukset

Tällainen sensuuri ja kieltopolitiikka astuu perustuslain takaaman mielipiteen- ja uskonnonvapauden kentälle. Sekä Joogan harjoittajien että suomessa hindulaiseen uskontokuntaan kuuluvien keskuudessa ayurvedinen ruokavalio ja ayurveda-tuotteet ovat keskeinen osa oman terveyden ylläpitämistä. Minkäänlainen negatiivinen vaikutus kulttuurilliseen ja uskonnolliseen perinteeseen, johon ayurveda liittyy, ei ole hyväksyttävää. Kieltämisen seuraukset voivat olla odottamattomat.

Yhteenveto

Ruokaviraston tulee ymmärtää, että tämä Ruokaviraston tekemä linjaus koskee koko EU:ta, eikä vain Suomea, ja sillä on erittäin laajat vaikutukset kautta unionin jäsenmaiden, sekä merkittävä vaikutus Euroopan Unionin ja Intian välisissä kauppasuhteissa. Mikäli termi “ayurveda” ei poistu väiteoppaasta, toimijoita kannustetaan viemään asia tuomioistuimeen ja asiaa lähdetään viemään eteenpäin kauppapoliittisena asiana.

Väiteoppaan lausunnolla oleva luonnos on hylättävä kokonaan, eikä siinä esitettyjä elintarvikeviranomaisen pyrkimyksiä toimintavaltuuksiensa laajennuksiin tule hyväksyä.

Terveisin,

Suomen Ayurvedayhdistys ry

Jarno Kylander
Puheenjohtaja